

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY.

Megjelen hetenkint 3-szor: hétfőn s szombaton este és csütörtökön délelőtt. Kéziratok nem adtnak vissza.	Előfizethető a kiadóhivatalban és minden megyei postahivatalnál. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székesfejérvár, szt.-István-tér 1.	Felolós szerkesztő: BONITZ FERENC. Kiadótulajdonos: MILLER JÓZSEF.	Előfizetési ár: Egész évre . . . 6 frt — kr. Félévre . . . 3 frt — kr. Negyedévre . . . 1 frt 50 kr. Egyes szám ára 5 kr.	A 30 helyre osztott oldal helyenkint 50 kr. Bélyegilleték külön 20 kr Nyilttér soronkint 50 kr. Többzárú hirdetéseknel engedmény
---	---	---	---	---

A néppárt revíziót követel !!

Tisztul a helyzet.

(b. f.) Az az hogy tisztulhatna. mert most már igazán ideje volna. hogy széteszlattassék az a sűrű köd, mely immár évek óta ránehezedik politikai és társadalmi életünkre. fojtogatva az egyházpolitika nyomán támadt és össze-vissza kavardott eszmék tisztulását és megakadályozva első sorban a parlamenti pártoknak oly alapokon való alakulását, melyet a megváltozott politikai helyzet napról-napra égetőbben sürget.

Az appropriacionális vita és a függetlenségi és 48-as pártnak a közben történt kettébojlása a mély tanulmányok hosszú sorozatát rejtik magukban. Mindkét jelenségnek karakterisztikuma az, hogy a jelenlegi parlamenti pártok szívesen ragaszkodnak programjaik eddigi alaptételeihez. Számokban kifejezve: a kiléptek programja 67, akormánypárté ^{67/48}, a nemzeti párté ^{48/67}, a szélsőbalé pedig 48. Az a bizonyos »veres fonal« pedig, a mely végig húzódik az appropriacionális vita folyamán elhangzott összes beszédekben (kivéve természetesen Zelenyákét) dupla: az egyik szála a liberalizmus, a másik: harc a néppárt ellen. S éppen ez a veres fonal arra vezet, hogy sem a 67, sem a 48, sem a mi közte van, ma már nem képezheti a pártprogramok olyan szilárd alapját, a melyen igazán életrevaló, a nép és a haza érdekeit igazán istápoló politikát csinálni lehetne.

Már több ízben kimondtuk és

most ismétljük: az egyházpolitika két, ha nem is nyíltan bevallott, hanem azért létező táborra szakította a parlamentet: liberális és konzervatív táborra. A liberálisok önző osztály- és pártérdekért küzdenek, a konzervatívek ellenben félretéve minden egyéni érdeket, a liberalizmus által teremtett általános korrupció ellen küzdenek és sikraszállanak a társadalom, a haza, a trón, a nép leg-szentebb javaiért, legvitálisabb érdekeiért.

Tulajdonképen ez a helyzet szignaturája — és ime, mit kell tapasztalnunk? Megalakult a néppárt, s már programjának pusztá közzététele elegendő volt arra, hogy kihívja maga ellen a jelenlegi parlamenti pártokat: a liberális pártot ép úgy, mint a nemzeti és a függetlenségi és 48-as pártot, illetőleg az utóbbinak két frakcióját. Ezzel nyilvánvalóvá lett, hogy a parlament többsége, a mint a mult évben szembe szállott a koronával, úgy most ellentétbe helyezi magát a néppel. A kormánypárt magában véve gyenge arra, hogy egymaga huza-mosabb időre fennállhasson és szembezállhasson a kulturharccal, mely szükségképeni következménye lesz a decemberi törvények végrehajtásának. Ezért görcsösen ragaszkodik a kiegészítés merev fentartásához és keresi azon utakat-módokat, — melyeken fuzionálhatna Apponyiekkal és Szapáryékkal. Ez a párt félti husz éven át bitorolt önző hatalmát, de már nincs annyi morális ereje, hogy visszaforduljon s jóvátegye hibáit.

A nemzetipárt nagy többsége az egyházpolitika ellen szavazott, de nincs annyi következetessége, hogy a mult évben követett magatartását megóvja és lelkesen tapsolt, mikor Apponyi gróf a minap kárhóztatván a néppárti törekvéseket, kijelentette, hogy a szen-

tesített decemberi törvényeket most már végre kell hajtani. Hát micsoda logika az? A decemberi törvényekben kifejezett eszmék és elvek most, hogy megnyerték a király szentesítését, jobbak, helyesebbek, üdvösebbek, mint voltak a szentesítés előtt? Végre hajtandó csak és csakis az a törvény, a mely megfelel a népszükségletnek, melyet a nép akar, melyet a korona jószándóból szentesít. A mely törvény pedig rossz, a mely törvényt a nép nem akar, annak revízióját vagy eltörlését követelni nemcsak jog, hanem kötelesség.

A függetlenségi frakciók sem hallják a kor intő szózatát. Justhék és Eötvösök szóval hangoztatják a függetlenségi elvekhez való ragaszkodást, tettel pedig lekenyerezett zsoldosai a kormánynak, Ugronék pedig úgy cselekesznek, mint Apponyieék és ellenzik a revizionális törekvéseket.

A parlament tehát folytatja a hipokrizis politikáját. A pártok féltik fennállásukat a néppárttól és bármily élés ellentétek is választják el őket egymástól, egy pontban egyetértenek, egy jelszavuk közös: Le a néppárttal! Mind megijedtek a néppárttól, mert tudják, hogy ezen párt ereje a nép lelkében, akaratában, óhajaiban és szükségleteiben gyökerezik és irtóháborut izent a hazugságnak. Mind megijedtek a néppárttól, mert tudják, hogy ez a párt a legközelebbi általános képviselőválasztásoknál nagy pusztításokat fog véghezvinni köztük. Bármit beszélnek a kormány- és nemzeti párti szónokok a képviselőházban, s bármit hirdetnek a függetlenségi frakciók manifesztumaikban: a jelenlegi pártalakulások alapjai inognak, recsegnek. 67 és 48 már csak ideig-óráig lesznek sarkpontjai pártprogramoknak s helyökbe már a közel jövőben fog lépni, a minek lépnie kell: a nép-

párti konzervatívek tömörülése az egyik táborban, a börzepárti liberálisok-é a másikban. Ez lesz a néppárt első sikere, első érdeme, első hazafias cselekedete.

Ziegler Kálmán és a csáktornyai választás.

Ziegler Kálmán ur, csáktornyai közjegyző az ottani nemzeti párt elnöke lapunk szerkesztőjéhez levelet intézett, melyet az „audiatur et altera pars” elve alapján és az ügy tisztázása érdekében itt közlünk:

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Becses lapjának mult hó 28-án megjelent száma személyemre vonatkozólag teljesen valótlan közleményt tartalmaz. A lap csak ma jutott kezembe, előbb tehát nem irhattam. Választási küzdelmekből kifolyó, sem szóbeli, sem hírlapi mendemondákra nem szoktam reflektálni, most is azért írok, mert sajnálom, ha dr. Major, kivel itt Csáktornyan megismerkedtem és kit tisztelni megtanultam, jóllehet politikai nézeteit magamóvá nem tettem — hallgatásom folytán, kétkednék a vele szemben tanúsított rokonszeny őszinteségében. A közleményben foglaltakat következőleg rektifikálom:

A választás előtt 10 nappal egy pár napra távoztam hazuról, ez alatt helyettesem egyik irnokomnak szabadságot adott. Igaz, hogy ezen irnokommal a kormánypártiak trafikáltak és őt felküldték a mihályveci kerületbe; erről haza érkezve értesültem s irnokomat még azon éjjel stafetával felkerestettem és azonnal haza rendeltem, ki reggelre meg is jött és többet egy lépést sem tett.

A dunántúli kartárs Gánóczy Flóris székesfejérvári közjegyző, ki hozzám levelet intézett, kérdezősködve a választás esélyeiről. Válaszom szószentírti tartalmára nem emlékszem, de körülbelül ezeket írtam neki:

„Dr. Major érdekében a kerületbeli papság igen élénk és eredményes agitációt folyt ki; azonban a kormánypárt kezében a hatalom, a pénz és nemesak a járási, hanem az egész megyei hivatalos apparátus,

ily eszközökkel szemben nem lehet Major képviselő — s ne aggódjatok, nem fogjátok őt elveszíteni.”

Tessék Gánóczyhoz fordulni, ezennel felhatalmazom, hogy levelemet t. szerkesztő urnak mutassa fel.

A mi azt illeti, hogy én a nemzeti párti választókat a kormánypárt karjaiba hajtottam, az merő abszurdum. A párt vezető embereit felkértem, hogy semmi esetre se szavazzanak, a választás zömére befolyást nem gyakoroltam — de tessék összehasonlítani az utolsó és jelenlegi választói, illetve szavazói jegyzéket, majd abból kitűnik, hogy miként történt a szavazás.

Nem tudom kitől vette t. szerkesztő ur értesülését, de annyi bizonyos, hogy az illető nem tisztességesen adta vissza a tényeket; én nem keresem az illető nevét, de reményem, hogy t. szerkesztő ur, a mondottak alapján meg fog győződni, hogy a közlemény valótlan, és azt alkalmas formában b. lapjában helyesbíti.

T. Szerkesztő Urnak tisztelője
Ziegler Kálmán.

Lapunk szerkesztője a fenti levél vétele után azonnal felkereste Gánóczy Flóris helybeli közjegyző urat, ki őt, minthogy Ziegler közjegyző említett levelét nem találta, a következők közlésére hatalmazta fel:

A mi a csáktornyai kerületi papság agitációját illeti, azt Ziegler közjegyző tényleg megírta említett levelében, valamint azt is írta: „Ne aggódjatok, nem fogjátok Majort elveszíteni.” Arról azonban, hogy „a kormánypárt kezében van a hatalom, a pénz és nemesak a járási, hanem az egész megyei hivatalos apparátus — ily eszközökkel szemben nem lehet Major képviselő — arról nem tartalmaz Ziegler levele egy szót sem. Ellenkezőleg: Ziegler ur azt írta Gánóczy urnak, hogy „ha nagyon erősek lesznek, akkor mi megnyitjuk szilipjeinket.”

Azon kérdésre, miképen értelmezi Ziegler ezen szavait, Gánóczy ur válasza így hangzott:

„Ugy, hogy Ziegler, ha biztos lett

volna a néppárt győzelme, a kormánypárt mellett működött volna.”

Ugyanezen ügygyel kapcsolatosan egy székesfejérvári lakos, ki a választás napján Csáktornyan időzött, megjelenvén szerkesztőségünkben, a következőket adta elő:

„A választás napján reggeli 8 óra tában a klastrom előtt állottam, midőn egy magas, szőke, elegáns kinézésű ur, vadászruhában, a fején taplósípkával, toll nélkül, megállott a klastrom előtt s magához intett a klastrom udvarából, hol a murakirályiak és a draskoveciek voltak elszállásolva, egy öreg embert, kivel néhány szót váltott. Nemsokára meg őt embort intett ki az illető ur a klastrom udvarából, mire én hangosan rákiáltottam: „Szemtelen spion!”

Az illető urimber meghallotta szavaimat, mert mérgesen rám nézett.

Ekkor a klastromban tartózkodó dr. Major kijött s a klastrom vasrácsosztu kapuja előtt, az utca közepén beszédbe ereszkedett az illető urral, kitől aztán nemsokára meleg kézszeritással elvált. Dr. Major viszontment a klastromba, a mire az illető ur megint kihívta a klastrom udvarából a már említett öreg embert. Aztán a zsebébe nyult s adott valamit az öregnek, a ki a kapott tárgyat nyomban zsebre dugta. Erre aztán a már előbb említett őt ember levette a lapjáról a Major-jelvényeket. Egyikök elejtette a jelvényt, én fölemeltem azt és még ma is őrzöm.”

Erre mi nyomban azt a kérdést intéztük dr. Major Ferenchez: Kivel beszélt a választás napján, a nevezett időben a klastrom előtt? Dr. Major azt válaszolta, hogy ő akkor csakis Ziegler Kálmán közjegyzővel beszélt.

Az appropriáció.

A képviselőház kedden folytatta az appropriációs vitát. Az elmondott beszédek kivonatát alább adjuk, itt csak tisztelendő Hock János veszprém-egyházmegyei áldozár s nemzeti párti képviselő urhoz volna egy-két szavunk. A tisztelendő ur azt mondta egyebiránt szép beszédében, hogy „katholi-

TÁRCA.

ÉHEZÜNK.

Hallgassatok meg drága honatyáink,
Hallgassatok a népek jajsavára!
Mit ér nekünk a ti pártoskodástok,
Melynek veszteszt nyugalmunk lesz az ára.
Mi haszna van a sok jóles beszédnek,
Üres szavak nem használnak nekünk,
Mindennapi kenyérfalatra vágynak...
Segítsetek atyák, mert éhezünk!

Pazarlók vagytok, büszkeség hibátok;
Csillogjon minden a világ előtt!
Biborpalástot adtok tagjainkra...
Dobjátok el a cifra szemfűdőt!
Koldussá lett a nemzet kezeteiben,
Üres csűrünk, üresek zsebeink;
Mi sem marad atyáink fundusából...
Segítsetek atyák, mert éhezünk!

Fejünk alól kiszédtek vánkösunkat,
Dobszó pereg ozreknok udvarán,
Fojtott sóhajtas reszket át a légen,
-- Miként ha gyászzenénket hallanám!
A míg ti ott a nagyász örögönek
Tönjént áldoztok, oh mi éhezünk...
Tekintsetek már a mi nyomunkra,
Segítsetek, mert pnsztulunk, veszünk.

Tejért eseng az anya csecsemője,
Kiszáradt az emlő — hasztalan;
Keuyér után sopánkodik a másik,
De a szülőknek már csak könnye van!
Elhull az ősi ezredőves nemzet

Elhull s nem lesz, ki megsirassa majd,
Segítsetek atyák, immár az inség
A sir szélére, a végveszélybe hajt.

Segítsetek, ha büszke kebletekből
Még ki nem aludt honszerelmeitek,
Emeljetelek fel és mi hazáért
Karöltve küzdünk bátran veletek!
Küzdünk, ha harera hina fel a szózat,
Munkálkodunk a béke idején,
S nagy lesz hazánk — ő mert az Istenáldás
Lesz a magyarnak ősi nemzetén.

VIRÁG FERENC.

R. F.

— A „Fejérmegyei Napló” eredeti tárcája. —
(Folytatás és vége.)

Drumont mellett, kit a párisi nép leirhatatlan lelkesedéssel fogadott visszetérésekor, az antiszemitaizmusnak egyik kiváló előharcosa Marquis de Morés. Éveken át utazgatott Ázsiában, Amerikában és Afrikában gazdag tapasztalatokat gyűjtve s a mellett nagyon otthonos a nemzetgazdaságtanban, melyet alaposan tanulmányozott. Ő speciálisan Algir viszonyairaival foglalkozik. Algirnak feltétlen urai a zsidók. Minden eltörpül a mellett, a mit ott mivelnek, az arabokat teljesen kifosztották s ezt tehetették azért, mert a közigazgatás is felerészben kezükben van. Egyetlen egy földmivelő sem akad közöttük, mind kereskedő, közvetítő vagy kereszmaros.

III. Napoleon, ki pedig nem volt zsidó-

gyűlölő (hisz ily vallásu minisztere is volt: Fould) emlit pl. egy esetet leveleiben, melyeket Mac Mahonhoz intézett. A császár ugyanis meggyőződött arról, hogy egy zsidó a falujabeli arabokkal kölcsön adott vetőmagra oly kamatot fiztetett természetben, a mely az 500%-ot meghaladta. Meny nyivel ártatlanabbak ennél nálunk és Oroszországban azok az uszoráskodások, melyeken mi megbotránkozunk. *Hugonnet* leírja a 80-as években azt a gazdálkodást. Eladják a benszülötteknek a vetőmagot, a melyre szükségük van, méregdrágán, az első terméskor nem követelik, de igenis a második terméskor, mikor már annyiszaporodott a szolid kamattal a tartozás, hogy az egész termés sem elég s aka kor dobra kerül a birtok s a zsidó potom árért megveszi. A spatiknak meg a zsoldfizetés előnapján kölcsönadott egy frankért másnap kettőt kell visszafizetni. S ezek az állapotok nem javultak manapság sem, a kormány pedig nem tesz ez ellen semmit.

A budgettárgyaláskor most az algiri képviselők, kit egész napon át tették szóvá ezeket a dolgokat, különösen behatóan *Samary* republikánus és kérték orvoslást, hiába ígérnek mindent s nem tesznek semmit. Itt is érdekes volt megint a lapok magaviselete. Alig vettek tudomást a panaszokról és a felhozott esetekről. — Az algiri benszülöttek végtelen elkeseredéssel fogadták *Cremieux*nek rendeletét, ki felhasználva a nemzeti védelmi bizottságban, 1871-ben hitsorsosainak, az Algirban lakó összes zsidóknak megadta a francia polgári

kus politikát csinálni nem szabad, de éppoly kevésbé szabad a katolicizmus ellen irányuló politikát csinálni." E kijelentés második részét mi is helyeseljük, de éppen ezért meg kell ütököznünk azon szavakon, hogy „katolikus politikát csinálni nem szabad". E szavak éle határozottan a néppárt ellen fordul, a minthogy igen jól tudjuk, hogy Hoek ur kath. pap léte nemrég kijelentette, hogy ő a néppárt ellen küzdeni fog. Hogy Hoek ur ki és mi ellen küzd, az nekünk teljesen mindegy, de már azon méltán esodálkozunk még az akatholikus ember is, hogy Hoek Jánosnak, a kath. papnak nem kell katolikus politika. Mi Hoek ur papi reputációja érdekében hajlandók vagyunk feltételezni, hogy a fentidézett szavak csak szónoki hevében röppentek ki szájából.

Különben a vita így folyt le:

Helfi Ignác (Eötvös-Justh-párti) polemizált Sierbanu Miklóssal, Csáky Albin gróffal és Tisza Istvánnal s kijelentette, hogy ellene van a fuzió bármelyik alakjának. Beszélte a néppárttról is és erre nézve azt mondta, hogy ha nem akarják, hogy a néppárt uralomra jusson, akkor hártásák el az utból mindazokat az akadályokat, melyek az egyházpolitika végrehajtását hátráltatják. A függetlenségi pártok szakadásában nem lát veszedelmet, s azt állítja, hogy az ellenzék bizonyos körülmények közt szavazhat a kormánynyal. A költségvetést nem szavazza meg.

Szentiványi Arpád (nemzetip.) szeméretes Bányfi bárónak, hogy megszökött Kossuth Lajos temetése előtt s ezért lett miniszterelnök. Tisza István ajánlatát a fuzióra nem tekintheti másnak, mint a közéleti erkölestan magasabb kulusza kifejlésének. Csatlakozik Apponyi határozati javaslatához.

Hoitsy Pál (Ugronp.) szerint ma nem vagyunk normális viszonyok közt. Az

jogot. Ez a dekretum volt az utána következő arab felkelés egyik oka. Mert az arabok annyira megvetik a zsidókat üzemeltették, hogy nem tarják méltónak arabhoz, hogy zsidót öljen. Ha karavánt támadnak, az összes utasok rendszeren életüket veszítik, csak a zsidók menekülnek meg, arabs tórvét nem mártja zsidó testébe. Az arab házába beléphet a zsidó s az asszonyok nem tartózkodnak a magukat előtte, mert nem tartják embernek. Franciország és szép provinciája így jutott a tönk szélére. Az angolok és hollandusok, no meg a spanyolok jutnak eszembe, kik azon a szép éimen, hogy a civilizációt terjesztik. kizsákmányolták és tönkretették Amerika és Azsia sok boldog népét. Az a liberalizmus, az a szabad gondolkodás, melynek a vallás esküdt ellensége és melynek előharcosai a zsidók és szabadkőműves társai. kik Európát meg akarják szabadítani a maradiságtól, az is sokban veszedelmesen hasonlít az angolok civilizatorikus működéséhez, nyomor és romlás fakad utána.

A *Libre Parole* tárgya, sajnos, nem fogyott el. Ha csak a négy utolsó hónap történetét olvassuk benne, látjuk, hogy az a kapitány, ki hazáját elárulja az ellenségnek, véletlenül zsidó, hogy annak a nagy zsarolási tőrnek, mely most folyik Párisban, hősei ismét egy Dreyfuss mellett a saját emberei, s olvassuk, hogy azokat a vasuti szerződéseket, melyek céloztak hiányos meg szerkesztése a francia államot milliókkal károsítja, véletlenül egy zsidó miniszter kötötte; kit most e miatt vád alá kell helyezni.

egész politikai élet bizonyos mértékben meg van hamisítva, meg van mérgezve. Ma úgy áll a dolog, hogy egész politikai életünk leglényegesebb alkotó részét a felekezeti féltékenység kérdése képezi. Ezért a felelősség azon többséget terheli, mely a kormányt támogatja s terheli azokat, a kik, mert azt hitték, hogy vallási meggyőződésük meg van sértve, odáig mentek, hogy felkavarták az ország egész békéjét és meghamisították az egész politikai életet. Csak azon tényre hivatkozik, hogy megalkult a néppárt, melyet rendkívül veszedelmes jesenségnek tart. Ez a párt átláthatja a politikát egészen ellenőrizhetetlen helyre, a szószekekre.

A jelenlegi kormány képtelen az ország megbékéltetésére. Beszél a szocializmus veszedelméről s aztán azt mondja, hogy a kormányt eddig támogatták: a főpapok, a főurak, a hivatalos apparatus, a főispánok, zsidók és nemzetiségiek. A főpapok, főurak és nemzetiségiek már cserben hagyták a kormányt s kérde, mi lesz, ha a többiek is elfordulnak tőle? A fuzió, ha úgy alakul, hogy meglegyen a maga hatása, csak üdvözölni tudni, de ennek a fuziónak első feltétele volna, hogy az ellenzéki pártok is az ő erkölcsi integritásuknak teljességével menjenek bele abba a fuzióba, nem pedig, a mint azt a miniszterelnök óhajta. Ugron Gábor határozati javaslatához csatlakozik.

Márkus József (nemzetip.) jogosnak tartja a revizióra való törekvéseket s védelmezi a nemzetipárt programját. A kormánypart törekvéseit nem tartja ösztönzőnek és sürgeti az egyházpolitikai törvények módosítását. Apponyi határozati javaslatához csatlakozik.

Hoek János polemizált Helfivel s kétségbe vonja a kormány azon képességét, hogy kormányozni tudjon. Bányfi Kossuth Lajos ravatalán keresztül nőtt nagyra, mert volt bátorsága lábbal tiporni a neuzetet. Bányfi azzal mutatta be magát a miniszterelnök székben: Uraim, szónok nem vagyok. Pedig ninesen igazza, mert a miniszterelnök nem mondhat olyan beszédet, melyet meg ne tapsolnának. (Zajos derültsg.)

A ki ismeri a franciákat, tudja, mily nagy részük nyílt antiszemita. Ezek bizony nem félnek attól, hogy e miatt műveletlen, elfogult elméknek mondják egy-egy újságban: ép oly ösztöntek a németek. A művelt német közeposztály tudja, hogy azért, mert antiszemita, nem szűnik meg művelt lenni; bezzeg másként van nálunk. akárhány nem meri bevállalni a meggyőződését, annyira fél, hogy ily vallomással kilökik a „felvilágosodottak" köréből. Be öleső a dicsőség, csak a filozofitának valld magad s azonnal felvilágosodott férfi vagy. Olyanformán van ez, mikor valaki vitaközösben enged, s avval vigasztalja magát, hogy ő az okosabb.

A zsidók a maguk számára türelmet, érzelmeik tisztelben tarását, de ennél többet is, korlátlan szabadságot követelnek és meg is kapják, élvezik is; miért nem adnak azonban e tekintetben példák magukviselete által? Miért szabad ő nekik és lapjaiknak ócsárolniuk mindazt, a mi a katolikusok előtt tisztelvre méltó, mért is illetik gúnynyal mindazt, mi másoknak szent, szült e valaha valaki rabbinusai ellen? Pedig ők és híveik kiűzték pl. a korházakból — még mindig a francia állapotokból veszek példát — az irgalmas nővéreket, kiknél önfeláldozóbb betegápolók nem léteznek: kiűzték őket bár azok, a kik 90% tiltakozott ez ellen. Azóta rendszeren ismétlődtek a korházi brutálítások, gyógyszer feleslerések és e miatt való elitélések. S mikor kolera kőszöntött be, a veszély idejére visszahívták őket. A napokban olvashattuk egy újságban,

ő a maga részéről egyenlő veszélyt lát a felekezeti és a nemzetiségi mozgalmakban. Katolikus politikát csinálni nem szabad, de épp oly kevésbé szabad tisztán a katolicizmus ellen irányuló politikát csinálni. Nem helyesli azt a politikát, a melynek éle egy felekezet ellen látszott irányozva lenni. De mikor most a néppárt keletkezéséért a papokat teszik felelőssé, ő viszont visszaindítja a felelősséget azokra, a kik a helyzet mai alakulását előidézték.

A fuzióra nézve Csáky gróf álláspontjából indul ki s a költségvetést nem szavazza meg.

Néhány személyes kérdésben történt felszólalás után az ülés véget ért.

BELFÖLD

— **A király köszönete.** A király legfelsőbb kéziratot intézett K h u e n H é d e r v á r y gróf horvát bánhoz, melyben köszönetét fejezi ki azon részvért, melyet A l b r e c h t főherceg halála alkalmával Horvát-Szlavonország nyilvánított. Egyben utasítja a bán, hogy ezen köszönetét köztudomásra hozza.

— **Katolikus körök.** A *magyar-diószegi* (Pozsonym.) *kath. olvasókör* alapszabályai a belügyminiszter által jóváhagyva, a kör, mint otáni levelezőnk írja, e hó 3-án tartotta meg alakuló közgyűlését a tagok rendkívüli részvéte mellett. A tisztikar így alakult: Elnök Kisfaludy Vince plebános, alelnök Vigh István, jegyző K r y w a l d Ottó káplán, pénztáros K u t a k Lajos, háznagyok L a s s u László kántortanító és K o v á c s János, könyvtáros V ö r ö s Ferenc tanító. — *A tolnai kath. olvasókör* alapszabályait a belügyminiszter a bemutatási záradékkal ellátva

hogy a párizsi községtanács ülésén egy ilyen felvilágosodott képviselő intézkedést kért az iránt, hogy a papok a korházban ne „garázdálkodjanak", mert megtörtént az a rémséges dolog, hogy egy haldokló kivánságára egy pap misét mondott a beteg szobájában.

Ime a szabadság! Haldoklónak utolsó akaratját nem szabad teljesíteni. Franciországban a szabadkőművesek érdekszövetkezeete és a zsidók irgalmatlan hareot indítottak minden ellen, a mi keresztény. Kivették az oktatást az egyháziak kezéből s most sínyli az ország: azelőtt az elemi oktatás 50 millióba került évenként, most 175 millió emelkedtek e kiadások, míg a tanulók száma csak a természetes növekedést (3,900,000-ról 4,400,000-ra) mutatja s az iskolák színvonala semmivel sem javult; ellenkezőleg! A papi birtokok elvétele nem hozta a várt hasznót az államnak, de igenis nyomorba döntötte az egyház szolgálait. *Baudry d'Asson* számítása szerint a kath. papnak most átlagosan évi 930 frankkal kell megélnie, a mi majdnem lehetetlen. A zsidók persze nyugodtan nézhetik azt, felekezetiük szolgálai átlag 2500 frank jövedelemmel bírnak. — A morális huzza a maga hasznát a felvilágosodottságból, a pornografikus irodalom szerzői és kiadói majdnem kivétel nélkül zsidók; a papok ellen szórt rágalmozások, ócsárlások könyvtárban sem férnek el, akármilyen gyermekének szabad „X. pápa szerelméről" a legszemtelenebb hazugságokat könyvvalakban megírni s az egész sajtó pikáns könyvnek fogja ta-

— *Topolyán*, Bács megyében márc 3-án megalakult a *kath. kör*. A kör létrejövésére Bórics Károly, prépostplebános fáradozásának köszönhető. A körnek eddig 130 tagja van, kik a városnak ugy anyagilag, mint értelmiség szempontjából legelőkelőbb polgárai. Legközelebb ez a szám is tetemesen szaporodni fog. Az alakuló gyűlésen megválasztattak védnököknek: Császka György kalocsai érsek, Zichy János gróf és neje, továbbá díszelnöknek Majorossy János felszentelt püspök és érseki helynök. Elnökök lettek: Dr. Kalmár Sándor ügyvéd és Bobics Károly prépostplebános. Az alakuló gyűlésre meghívott Dr. Pompéry Aurél, az egyházjog tanára a kalocsai érseki papnöveldeben, ki hosszabb beszédet tartott, melyben cáfolta azon állítást, hogy a kath. társadalmi mozgalom Magyarországon új dolog, mely a múltban nem lehetséges fel, továbbá azon vádakat, hogy a kath. mozgalom nem a népből eredt, hanem azt a papok szították fel mesterségesen, hogy a kath. társadalmi mozgalom hazaellenes, hogy rokon a szocializmussal stb. — *Löcsén* március hó 3-án megalakult a *kath. kör* 170 taggal. Ideiglenes elnöké választott Kompanyik Celestin apát-plebános, ideigl. titkárává Kemény Ede. A kör nagy lelkesedéssel Szmracsányi Pál szépesi püspököt védnökévé választotta.

— **A főrendiházi hiányzó szavazatok** ügyében a „M. Állam” újlág konstalja, hogy ez időszerint a lugosi, zenggi, nándorfehérvári püspökségek és az aurániai perjelség állanak üresen és noha a főrendiházban minden szavazatra szükségünk van, nem történt semmi, hogy októbertől márciusig betöltösek a méltóságok. Az egy lugosi püspökséget leszámítva — melylyel a Bánffy-kabinet Rezey Szilviusz urat szeretné megjutalmazni azon hűségéért, hogy megmaradt a szabadelvű párt kötelékében az egyházpolitikai

lálni és viszont merjen valaki a bankár uzsoriskodásairól és tolvajlásairól írni: az már másképp ítéltetik meg, mert ez a legsötétebb vallásgyűlölet megnyilvánulása.

Egy képviselőt elítélt a törvényszék, mert kath. papot és szertartást inzultált, néhány hét múlva a kormány ugyanezt a képviselőt kitünteti a legion d'honneurrel — viszont, mikor egyetemi hallgatók kegyeletesen meg akarják koszorúzni *Jeanne d'Arc* szobrát, a menetet betiltják, mert hisz katolikus ünnepély volna. S így van még sok példa, mely megvilágíthatja, hogy a zsidók mennyire ily panaszt (mert mindig hallunk ily panaszt) s mily nagy a katolikusok türelmetlensége és hatalma. De elég ennyi is.

Két félelmetes eszközzel: pénzrel és a sajtóval indítottak harcot a keresztény társadalom ellen, hogy mint Jules Simon mondá megszeressék maguknak a földet és a keresztényeknek hagyják a — menyországot.

Azért az akasztófahumer bizonyos faja, mikor a francia kérdezi az idegentől, hogy tudja-e, mit jelent az R. F. betű, a mi minden középületen díszel.

— Természetesen tudom: *République française*.

— Csálódik, az egy cég címe, a melyé majdnem minden az országban, mely hatalmasabb az elnökünké. Azt jelenti ez a két betű, hogy: „*Rothschild freres.*”

Makár.

hajsza alatt is — nincs is akadály a fenthivatkozott méltóságok betöltésénél, amennyiben a nándorfehérvári püspökség bármely főpapnak adományozható, az aurániai perjelség pedig egybekötve levén a zágrábi káptalan nagy-prépostságával, egyszerűen előléptetés útján töltenő be, sőt a zenggi püspökségnél sem fog talán a magyar kormány nehézségeket támasztani, minthogy a zenggi egyházmegye voltaképpen Dalmáciára terjed ki.

— **A függetlenségiek válsága.** Hogy el lehessen rajtuk igazodni, szép egymásutánban adjuk a függetlenségiek bomlásáról szóló legújabb híreket. Tehát: Kossuth Ferenc Justhéhoz csatlakozott s egy Ugron Gáborhoz intézett legfelsőbb kéziratában legmagasabb megbotrányozásának ad kifejezést, a miért ezek nem közölték vele a szervezkedésre vonatkozó tervet. De hiszen mikor ez a terve, illetve a Kapotsffy-féle indítvány tárgyalta, Justh Gyula volt a pártelnök, Kossuth Ferenc bész haragja tehát tulajdonképpen Justh Gyula szerencsétlen fejére hull. — Mindkét frakció sűrűn tart üléseket, melyeken nagy lelkesedéssel olvassák fel a különböző vidéki pártkörökből érkező helyeslő, illetve rosszaló nyilatkozatokat. Ujjabbar Kemény Pál és Bórics János az Ugron-pártból kiléptek és Justhéhoz csatlakoztak. Kemény Pál azon levélben, melyben Justh Gyulát értesíti az ő csapatába való belépéséről, a néppárttal is foglalkozik, mely ő szerinte „a mellett, hogy a felekezeti üszkét dobja a nemzet közé (!), a középker sötét árnyait (br!) akarja felidézni s a letűnőben (tehát még nem egészen lotánt?) Szerk. feudalizmus felvirágoztatását célozza (!) egyrésztől, másrésztől veszélyes (!) szociális tanainak hangztatásával államot és társadalmat akar felforgatni.” A kormánypárttól így nyilatkozik a zirci kerület képviselője: „Ez a párt mégis elég bátor volt intézmények létesítéséhez fogni, melyek részben a mi pártunk programját is képezik. Így állítván fel a tételt, könnyű kitalálni, melyik a pártnak nagyobb ellensége s ki ellen kell a pártnak zártan sorakoznia. A néppárt bennünket kizáró nyilatkozatával szemben esupán egy válasznak lehet: hasonló határozottsággal kijelenteni, hogy függetlenségi párti embernek semmiféle néppárti velletással birni nem szabad”... Kemény Pál ő szavai esattanonan jellemzik a Justh-frakciót. A ki tehát a frakcióhoz tartozik, annak a néppárt programjának egyetlen egy szavát sem szabad helyeselnie; a Justh-frakció híveinek tehát első sorban a néppárt ellen kell küzdeniök, míg a kormánypártot szépen békében kell hagyni, mert hát annak táborában füstölögnek a husos fazekok. Justhék tehát felveszik velünk a harcot s minthogy ez a frakció a kormánnyal cimborál, még megérhetjük, hogy a legközelebbi választásoknál a Justh-pártiak a kormányközögek segítségével s esendőrszuronyok fedezete alatt fognak küzdeni a néppárt ellen. No hát csak rajta!

— **Az Ugron-párt manifesztuma.** Az Ugron párt követie Justhék példáját és manifesztumot intézett Magyarországi polgáraihoz. A hosszú manifesztumon melancholikus, mondhatni elegikus hang vonul végig. Azzal kezd, hogy „Szólanunk kell, pedig hallgatni szeretnénk. Sztét kell hordanunk gyászunkat pedig elrejtőzni szeretnénk bánatunkkal.” Aztán elpanaszolja, hogy a száz tagból álló függetlenségi párt ura lehetne a helyzetnek s kiforgathatná sarkainból a kormányt, de ez a száz képviselő nem tart együtt. A függetlenségi és 48-as párt kettő szakadt, éppen akkor, „midőn sorakozni kellett volna a kormányhatalomnak néppárt politikája és a felekezeti néppárt szövedéye ellen.” „A párt azért szakadt ketté, mert a kisebbség nem hajolt meg a

többség akarata előtt, s mivel néhány esel-szövő, félrevezetve társainkat, fellázadt a többség ellen.” „Oda jutottunk, hogy a párt központjában nem lüktetett a nemzet szíve, a tagokban ellankadt a nemzeti vérkeringés.” Az ellenzéki szellem elernyődt s „az időközi választások alkalmával a megüresedett kerületek egész sorozatában túrnunk kellett azt a kudarcot, hogy a legtöbb kerületben még jelöltet sem állíthatott a hol pedig jelöltünk volt, ott a párt hívei kibontott zászlóval mentek át a kormánypárt táborába. Túrnunk kellett azon gyakori éljenezéseket, a melyek padjainkról hangoztak el a kormány támogatására.” Majd rosszalván azon párttagok eljárását, kik a kormányt az egyházpolitikán kívül is támogatták, azt mondja, hogy őket, már mint az Ugrou-pártiakat a nép küldötte a hivatalos világ önkényének megtörésére, kárhóztatja a magyar kormányok osztrák politikáját s kijelenti, hogy Ugronék az 1884-ben kiadott pártprogramhoz szilárdan ragaszkodnak: „Nem adunk ehhez semmit, nem is engedünk abból semmit.” „Nem lehet a népet szeretni és a kormánnyal ölekezni.” „Az egyházpolitikai törvényalkotás immár kimerített! a főbb törvények szentesítve vannak; ezeknek végrehajtása kötelesség a kormánnyak. Ezek a törvények tehát végrehajthatók.” (A párt közelebbén helyet foglaló Hévizy és Vajay képviselő urak is ezen véleményen vannak?) Szerk. Ezután közszerelességségnek jelenti ki a manifesztum a felekezeti politikát, mire a néppárt szociális és gazdasági programjának rövid kivonatát adja. Aztán azt mondja, hogy Justhék csak bitrolják a függetlenségi és 48-as párt címét s végre szervezkedésre hívja fel a polgárokat. A manifesztumot Barth Miklós elnök és Váradi Károly jegyző írták alá.

— **Uj képviselő.** Zsombolyán e hó 6-án Babits Józsefet, Csekonics Endre gróf jogtanácsost egyhangulag orsz. képviselővé választották. Babits a jelenlegi parlamenti pártok egyikébe sem lépett, hanem a kilépettekhez csatlakozott és ellenzi az egyházpolitikát.

— **A közegészségügy államosi-tása.** A dr. Lörcinczy Ferenc ny. min. titkár által szerkesztett „Közegészségügyi Kalauz” legutóbbi számában olvassuk: Lapunk szerkesztője, mint a napilapok is hetek előtt joleztek, a tarthatatlanná vált közegészségügyi szolgálat egyedüli expedienst, az államosítás tervezét elköszítette. Minthogy azonban lapunk szerkesztője, mások könnyebb sétálhatása végett, járdát rakni nem hajlandó, munkálatával akkor fog a nyilvánosság előtt fellépni, ha annak az idejét elérkezni látja. Megjegyzendő, hogy ezen munkálat szerint az államosításra az állam részéről évi 40—50000 frt elégséges. A ki az ország jelenlegi pénzviszonyai s a lakosság anyagi helyzete mellett 2 millióról beszél, az a csillagokig akar földobni s előre eljlesztve az ügytől a parlamenti köröket, a dolog rendezésére *kivethetlen* módot javasol.

— **Radvánszky Béla br. koronaőr beiktatása** jövő vasárnap, e hó 10-én. délelőtt 11 órahór fog végbemenni. Ő felsége, mint külön királyi biztost, báró Bánffy Dezső miniszterelnököt bizta meg a beiktatással. Az ünnepélyos beiktatás jelen lesznek: a törvényhozás két házának elnökei, az ország zászlósi, a heregprimás, a miniszterek és más főméltóságok.

— **A magyar fegyvergyár bukása.** A magyar fegyvergyár részvénytársaságnak — tudvalegőleg — a megrendelések hiánya miatt likvidálni kellett s a most megállapított mérleg alapján — dacára hogy a honvédelmi miniszterium közel egy negyedmillióval tartozik a gyárnak — a tiszta veszteség mint egy fél-millió forintot tesz ki.

— **Dalok az állami anyakönyvvezetők körül** Barján János szentesi polgármester sajtópárti indított Bánfalvy Lajos, a „Szentés és Vidéke” című lap szerkesztője ellen, a lapjában megjelent „Bizonyítványgyár” című közleményért, melyben a polgármestert valótlan adatokat tartalmazó bizonyítványok kiadásával vádolta. A sajtóügyi tárgyalást — mint Szegedről jelentik — ez ügyben tegnapelőtt tartották meg. A bizonyítás folyamán Tasnády védő bemutatta a vád alapját képező bizonyítványokat és az esküdtsek Bánfalvyt egyhangulag felmentette. (Folytatjuk.)

KÜLFÖLD.

— **A pápa a magyar egyházpolitikáról.** Egy bécsi lap nyomán közöljük a következőket: A minap a pápa a magyar főpapság egyik tagját közel másfél órai magánkihallgatáson fogadta. A magánkihallgatás alkalmával a pápa melegen érdeklődött a magyar politikai viszonyok iránt s az egyházpolitikai reformokról hosszasan nyilatkozott. Szerinte a bevégzett tényeken nem lehet változtatni, de azok végrehajtására becsületes feltételeket kell kikötni. Meggyőződése, hogy a magyar nemzet közhangulata meg fogja győzni a kormányt arról, hogy az egyházpolitikai törvények nem kellenek. Ez esetben pedig maga az alkotmányosság parancsolja majd a törvények revízióját.

Telefon-jelentések.

A nyitrai választás.

Budapest, márc. 7. (Saját tudósítónktól.) Nyitráról jelentik a „P. Pi.”-nak: Ifj. Zichy János gróf, a néppárt jelöltje e hó 4-én este ide érkezett. A pályaudvaron Vágner József kanonok vezetése alatt egy papokból álló küldöttség fogadta. Vágner kanonok üdvözlő beszéde után a gróf Bende püspök kocsiján a püspöki aulába hajtattott, ahol megszállott. 5-én Zichy gróf jószágigazgatója és számos püspöki alkalmazott kíséretében megkezdte első körutját a falvakba. Ezek a tények bebizonyítják, hogy nem felel meg a valóságnak az a hír, mintha a püspök és káptalan távol tartanák magukat a néppárti mozgalomtól.

A választás valószínűleg e hó 19-én lesz.

A képviselőház ülése.

Budapest, márc. 7. (Saját tudósítónktól.) A tegnapi ülésen folytatták az appropriációs vitát.

Sim a Ferenc nem szavazza meg a javaslatot,

Beöthy Ákos Helfivel szemben kifejti, hogy az ellenzék semmi körülmények közt sem támogatja a kormányt. Ez imparlamentáris volna és könnyen állandóvá teheti a párturalmat. Éppen ez a taktika vonta maga után a szélsőbal szakadását.

Hermann Ottó kikel Ausztria és a néppárt ellen, megrója Hoek János modorát, védői függetlenségi és a kormánypárti ultraliberális politikát és végül nem szavazza meg a javaslatot.

Szentiványi Kálmán a kormánypártra hárítja a fuzió meghiusulását s a javaslatot nem szavazza meg.

Szünet után.

Pongrácz Károly gróf élesen válaszol Hermann Ottónak, mire

Meszlényi Lajos tiltakozik az ellen, hogy ő és párthívei ultramontánok volnának. Ugron határozati javaslatát fogadja el.

Uray Lajos (Eötvös-Justh-párti) polemizál Meszlényivel, visszautasítja a javaslatot s ezzel a vita véget ér.

Következnek a záróbeszéddek.

Láng Lajos előadó polemizál Szapáry Gyula grófnak a fuzióra nézve elfoglalt álláspontjával, védői kormány egyházpolitikáját s azt mondja, hogy Apponyi magatartása még jobban szítja a felekezeti viszályt.

Élesen kikel a nemzeti párt aspirációi és haremadora ellen, védői a 67-es alap me-rev fentartását, polemizál a függetlenségi szónokokkal s végre konstatálja, hogy a kormánypárt mindenkor önzetlenül (?) támogatta az egymást felváltó kormányokat.

Ma Apponyi Albert gróf és Ugron Gábor tartják meg záróbeszédjeiket.

A vita ma véget fog érni, mire a szavazás következik. A szavazás eredményéről a „Keleti Ertesítő” e. könyvatos lap azt írja, hogy az ellenzéki szavazatok száma 175—180, a kormányé pedig 215—220 lesz.

(Ez a számarány csak abból magyarázható, hogy egy esomó Justh-párti képviselő távol fogja magát tartani a szavazástól. Szerk.)

Dr. Premus Perczel ellen.

Dr. Premusz Domonkos zágrábi érseki titkár a „Magyar Állam” mai számában levelet közöl, melyben pontról-pontra megcáfolja és hamisnak, valótlanak deklarálja, a mit Perczel Dezső belügyminiszter az ő esáktornyai szerepléséről mondott a képviselőházban. (A levelet legközelebbi számunkban közölni fogjuk. Szerk.)

A néppárt szervezkedése.

Budapest, márc. 7. Zalka János győri püspök — mint a B. H. értesül — bizalmas körlevelet intézett papságához, melyben ezt felszólítja a néppárt szervezésére. A körlevél melegen ajánlja a néppárt programja s a rendes körlevelektől abban különbözik, hogy nincs megszámozva.

Ez a körlevél annál fontosabb, mert Zalka püspök eddig minden politikai működéstől tartózkodott.

Justhék szervezkedése.

Budapest, márc. 7. (Saját tudósítónktól.) Az Eötvös-Justh-frakció tegnap este értekezletet tartott, melyen elnökké Justh Gyulát választották.

Az alelnöki állás betöltésénél a bizalom Isáák Dezső fordult, a ki azonban utálva bokros teendőire leköszönt. Erre az értekezlet első alelnökké Komjáthy Bélát, második alelnökké pedig Havriár Danielt választotta. Gazda Tóth János lett.

Az értekezlet ezután belügyeivel és a szervezkedés kérdésével foglalkozott.

— **Csőd és mandátum.** Az igazságügyi bizottság holnapután 5 órakor a képviselőházban szokott helyiségében ülést tart.

Tárgy: „Az összeférhetetlenségről szóló 1875. évi L. l.-cz. 4. §-ának kiegészítéséről szóló 514. sz. törvényjavaslat” tárgyalása.

A Bobula esetből kifolyólag tehát a kormány mégis részánta magát a mostani tarthatatlan állapot orvoslására. Reméljük, hogy Bobula János most már egy napig sem fog késni azzal, hogy mandátumáról való lemondását a képviselőháznak bejelentse.

TÁVIRATOK.

Haaga, márc. 7. (Ered. táv.) Most tették közzé hivatalosan Vilma királynő eljegyzését Frigyes Erwin porosz hereggel, Albert porosz hereg fiával.

Madrid, márc. 7. (Ered. táv.) Krisztiana regens-királyné állapota aggasztó fordulatot vett s ezért Copri-va bádeni orvost hitták Madridba. Copri-va tegnap Madridba utazott.

A néppárt központi irodája.

A néppárt központi irodája a következő értesítőt közli:

Tisztelettel értesítjük a nagyrédemű közönséget, hogy a „Néppárt” Budapestben (VI. Podmaniczky-utca 8. sz. I. em.) orsz. központi irodát nyitott, s hogy az már működését is megkezdte.

Hogy pedig e működése sikeres lehessen, esedezőnk, kegyeskedjenek a „Néppártot” érdeklő, mindennemű, akár politikai, akár társadalmi mozzanattól a fenteimzett irodát ezentul azonnal értesíteni, de **csak az irodát és ne egyes személyeket,** bárki legyen is az, mert hisz ép azért nyílt meg az iroda, hogy közvetítő legyen a párt vezetői és a közönség között.

Csakis a fentnevezett irodára címezendők tehát a jövőben az értesítések, kérdések, jelentések, akármiféle küldemények,

szóval minden, mert az iroda majd mindent rendeltetése helyére továbbit, kézbesít.

Kérjük továbbá azon **napi és heti lapok szerkesztőit**, kik a „Néppárttal“ rokonszenveznek, szíveskedjenek a központi irodát **lapjaikkal megtisztelni**, a miért az iroda vizsontszolgálat gyanánt időről-időre tudósításokat fog nekik küldeni.

Végül kérjük a kedves hazánkban levő összes **kath. köröknek, kath. olvasó-egyleteknek** vagy akár mily néven ismert **kath. szövetkezeteknek elnökeit**, kegyeskedjenek mind az **illető testületnek**, mind pedig **saját** neveiket és lakhelyeiket az irodával közölni.

De bár honnan és bármit írjon, küldjön vagy kérdezzen is valaki, **sohase feledje el kiirni levele homlokzatára azon orsz. képviselő választó-kerületnek nevét** és a **vármegyét**, a melyhez tartozik.

Városi és vidéki hírek.

— **József főherceg születésnapja.** József főherceg f. hó 2-án ülte 62-ik születésnapját. Alesuthon e napot — mint ottani levelezőnk írja — fényesen megünneptették. Az udvari kápolnában hálaadó istentisztelet tartott, melyen részt vett az uradalmi tisztikar, az alsóthi tüzoltóság s a nép. Szent mise után táviratilag üdvözltek a jelenleg Fiumében időző főherceget.

— **Dr. Steiner Fülöp** megyés püspökről tévesen írják hazatekérésének határidejét, mert még csak 10-én jön Budapestre; ép oly tévesek és csak privát kombináción alapulnak mindezek a hírek, melyek a püspöknek a Szentséget által való magán fogadtatása alkalmából a lapokban minduntalan világot látnak.

— **Holdfogyatkozás.** Folyó hó 11-én teljes holdfogyatkozás lesz, mely Európában, Afrikában, Amerikában s Azsiá délnyugati vízközein lesz látható. A holdfogyatkozás hajnalban 2 óra 3 perckor kezdődik s totópontját 3 óra 57 perckor éri el. Reggel 5 óra 32 perckor csillan elő a hold északkeleti része s pár perc múlva eltűnik az égbolizotáról.

— **Albrecht főherceg emléke.** Albrecht főherceg lelki üdvéért ma d. e. 9 órakor **Prifach** József pápai prelátus, nagyprépost fényes pápi segédlettel gyászmisét tartott, melyen jelen voltak a káptalan összes tagjai, **Say Győző** altábornagy vezetése alatt a honvédtisztikar, a közös hadseregbeli tisztikar, **Fiáth Miklós** báró a megyei tisztikar élén, **Daróczy István** törvényszéki elnök tisztviselőivel s **Soidel Lajos** rendőrkapitány kíséretében a városi tisztikar, a kath. legényegylet s igen nagy számú városi polgár. A templom főbb részei ez alkalommal fekete posztóval voltak bevonva, a díszes ravatal pedig pazar fényben uszott. 260 gyertya lövelte szét sugarait a ravatalt díszítő déli növényekre s a négy sarkán levő piramis eléggé mutatta, hogy nagy férfiu lelkiért mond imát tinnepélyesen az egyház.

— **A székesfejérvári kath. kör**

alapító tagjai közé legújabbán **Meszleny Benedek** megyei bizottsági tag a kör egyik igazgatója lépett be.

— **A székesfejérvári függetlenségi kör** választmányá képpen igen látogatott ülést tartott, melyen **Tóth Arthur** elnökölt. Az ülésen mindenképp elhatározták, hogy március 15-ikét a kör az idén is meg fogja ülni. Az ünnepet megelőzőleg, a **Kostyelik-féle** vendéglőben március 14-én este társas-vacsora lesz, melyen az alkalmi beszédet **Gáncs Jenő** ág. ev. lelkész fogja mondani. Ezután szóba hozott a kör politikai magatartása a függetlenségi és 48-as pártban beállott szakadással és a **néppárttal** szemben. Hosszu és heves vita fejlődött ki, melynek végén határozatilag kimondottak, hogy a kör eddigi elveihez hű marad. A pártszakadás fölött sajnálkozását fejezi ki a kör s ezt jegyzőkönyvi kivonat alakjában tudatni fogják az anyapárttal. Az egyházpolitikára s a néppártra nézve kimondták, hogy itt szabad kezét engednek a kör tagjainak.

— **Atzél Béla** báró, a bodaiki kerület orsz. képviselője a napokban hagyta el Londont, hogy a **Karsai-féle** párbaj ügyben holnapra kitűzött végtárgyaláson megjelenhessen.

— **Szent István szobra.** Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága elhatározta, hogy pártolólág fogja a képviselőház elé terjeszteni Székesfejérvárnak a milleniumi Szent-István-szoborra vonatkozó kérését.

— **A Steiner-Takács-Szammer-féle** párbajügyben a székesfejérvári kir. törvényszék tegnapi d. u. tartotta meg a végtárgyalást, mely azonban az esti órákban sem ért véget s így az ügy befolyásáról részletes jelentésünket jövő számunkban közöljük. A tényállás a következő: **Takács Dezső**, a „Fejérmegyei takarékpénztár“ segédkönyvvezetője 1893-ban Steiner Jákó napokint sértelmi szököt, s ott **Szammer Imre** jelenlétében hangosan így szól: **Steiner Jákó** huncut, gazember, Steiner erre visszafordult s arcul ütötte. Takács botlial válaszolt, mire a gavalérok jól helyben hagyták egymást. Ezt látván Szammer Imre, szintén kedvet kapott a verekedésre s ő is mozgásba hozta a botját. Ebből a nem épen művelt emberekhez illő verekedésből — lovagias ügy fejlődött ki két párbaj alakjában a tegnapi tartott végtárgyalás folyamán beigazoltatt az, hogy Takács inzul-táló szándékkal ment a Zichy-ligetbe, továbbá az is, hogy Steiner Szammerrel kénytelen volt megvívni, mert Takács segédői csakis ily föltétel alatt fogadták el a kihívást. Így lón a verekedő kompánia minden tagja lovagias emberré. Az ügyész indítványára tegnapi a végtárgyalást felfüggesztette a törvényszék s a folytatolagos végtárgyalás ma d. e. 9 órakor veszi kezdetét.

— **Ujdonság!** Megérkeztek a legújabb bel- s külföldi ruhakelmék különlegességei, ugyszintén gallérok és kabát-kák, — olyan szép és óriási választékban, — hogy áruházunk, mely helyben a leggazdagabban van felruházva, valóságos kiállítású látványt nyújt. Megtekintés végett kérjük a n. érdemű közönség szíves látogatását. — *Deutsch Manó és Fia* női divat-áruháza.

— **Visszahelyezett jegyző.** **Kis János** nagyharsányi körjegyzőt egy évvel ezelőtt hivatali hatalmával való visszaélés miatt állásától felfüggesztették. Az alispán ezért 100 frt pénzbírságban marasztalta el; a közigazgatási bizottság azonban hivatalvesztésre ítélte az anyakönyvvezető jelöltet. Kis a miniszteriumhoz felebbezett s im, Kis visszahelyeztetett állásába. Nem is lehet most egy jegyzőt sem felfüggeszteni, mert akkor melléje függeszthetik az anyakönyveket s kidobolthatják, hogy egyelőre tilos a születés.

— **Betörés a Károlyi palotába.** Egy budapesti könyvnyomatos tudósító valótlanul nyilatkoztatta több lap azon hírét, hogy **Károlyi Gyuláné** grófnő visszavonta volna a palotájában elkövetett betörés lopás tettése, **Jurkovich Norbert** ellen tett panaszát. Nem felel meg a valóságnak az a hír sem, hogy a grófné kinyilatkoztatta volna, hogy nem kívánja Jurkovich megbüntetését.

— **Hushagyókeddi egyházpolitika.** Egy vidéki kisebb városban hushagyókedden nagy álarcos bált rendezett a polgári dalegyesület, melyet álarcos menet előzött meg. Erről az álarcos menetről egy környékbeli lap a következő részleteket beszéli el: Megtűköztünk rajta, midőn a tegnapi menethen egy r. kath. főpap karrikatúráját vettük észre, a melynek bohóc személyesítője az olvasó és kereszt törzstanzáival díszítve, a szentelt víztartót helyettesítő meszelővel osztotta a népek az áldást. Mi nem vagyunk a jónak megromtói — mondja az illető lap — sőt szeretjük is a jó trétát, de az ilyen sértő tapintatlanságokat bátoroztan el kell itélnünk. Minden felekezet papsága, egyházi szertartásai, külső jelvényei megérdemelnék annyi tiszteletet, hogy nyilvános zúny és neveltség tárgyává ne tétessenek. A szoban forgó ünnepeket a városi rendőrkapitány protektorátusa alatt rendezték.

— **Egy tanuló merénylete.** Páratlan eset foglalkoztatja most **Kis-Venyi m. lakosságát.** A napokban ugyanis az ismétlési iskola egyik növendékét **Göncöl József** tanító erősen megdorgálta rossz magaviselete miatt, mire a vakmerő fiu bieskát rántott s neki rántott tanítójának. Tanulótársai eleinte bánták az elvetemedett fiót, azonban csakhamar segítségére siettek tanítójuknak s lefegyvereztek a hős dalat. Jó volna javító intézetbe küldeni legelőbb néhány evre a fiut.

— **Kinevezés.** **Székelly Sándor** székesfejérvári kir. törvényszéki joggyakornokot az igazságügyminiszter a kalocsai kir. törvényszékhez aljegyzővé nevezte ki.

— **Közigazgatási ülés a megyénél.** A megyei közigazgatási bizottság f. hó 12-én d. e. a megyeház nagytermében ülést tart.

— **A tiszti nyugdíj-választmány** f. hó 12-én d. u. a megyeház nagytermében ülést tart.

— **Tanítóválasztás.** **Kalmár Gyula** adonyi tanítót **Tóvisen** egyhangulag megválasztották kántortanítónak.

— **Névmagyarosítás.** **Kóhny Lipót** székesfejérvári illetőségű, budapesti lakos ugy a maga, mint kiskorú Irma és Sámuel gyermekei vezetéknévénél **Kovácsra** kért átváltoztatását a belügyminiszter jóváhagyta.

— **Végtárgyalás.** Ifj. **Ruzsicska Károly** csepreghi lakos 1892-ben **Pongrác Pál** ellen, ki akkor Csepregben volt, a csendő

parancsnoksághoz alaptalan vádakat tartalmazó névtelen levelet intézett. A parancsnokság rögtön megindította a vizsgálatot az ügyben s mindenekelőtt a levélírórt kerítette kézre, kiről csakhamar kitűdött, hogy nem jár a helyes uton s hogy állításai valótlanok. A székesfejérvári törvényszék ez ügyben Madarassy István elnökelete alatt tegnap d. e. ült törvényt s a végtárgyalás folyamán vádlott töredelmes vallomást tett, minek folytán rágalmozás vétségében büntetésnek mondatott ki s ezért 14 napi foga házra, a felmerülő rabtartási, 74 frt 78 kr. eljárás költsége s a panaszos javára 9 frt 24 kr. kártérítési összeg megtérítésére ítéltetett. Az ítélet jogerős.

— **Körözés.** A kihágási ügyben feljelentett Petrovics János pákozdi születésű, 36 éves, róm. kath., nőtlen napszámos, körözötését a budapesti kapitányság elrendelte.

Irodalom és Művészet.

— **A székesfejérvári kath. nagygyűlés története, kibővíve a kath. körök szervezésére vonatkozó adatokkal** ma jelent a meg a „Fejérmegyei Napló“ kiadásában. A 40 oldalra terjedő füzet tartalma a következő:

Előszó. — A néppárt programja. A kath. körök megalakítása. — A nagygyűlés története. — Dr. Steiner Fülöp megyés-püspök megnyitó beszéde. — Esterházy Miklós Mór gróf. Előszó a nagygyűléshez. — Dr. Major Ferenc beszéde a társadalmi szervezkedésről. — Ifj. dr. Zichy János gr. beszéde a politikai szervezkedésről. — Dr. Marsoszyk Endre beszéde a kath. autonómia-ról. — Kalocsay Alán Gyula beszéde. Az egyház és szocializmus. — Zichy Nándor gróf zárbeszéde. — Cziráky Antal gróf. Előszó. — Kalmán Károly beszéde a szociális kérdésekről. — Bonitz Ferenc beszéde a határozati javaslatok értelmezéséről. — Szentiványi Károly székesgyházi hitszónok. A nép szava. Isten szava. — Póda Endre soproni apátkanonok beszéde. — Péntes Imre beszéde. — A „Fejérmegyei Napló“ programja. — Különösen figyelemtevéjük elbarátainkat a füzet borítéka második oldalán levő jegyzetbe, mely nevezetes pötlék a kath. körök alakításáról szóló fejezethez. A füzet, melyet t. előfizetők ingyen kapnak, 10 kr.ért megrendelhető lapunk kiadóhivatalában.

— **Színház.** Hétfőn telt ház előtt Hatvani Ede jutalomjátékaul Bardou „Charley néneje“ c. bohózatát adták. Az előadás dacára a szereplők igyekezetének közepesnek mondható; egyedül a jutalmazandó tündi ki női szerepében ügyes alakításával. Sárdi komédiához illő bohóckodásával vélte megoldani feladatát s ez által a közönséget gyakran megnevettette ugyan, játéka azonban a darabnak semmi esetre sem volt előnyére. (k.)

A székesfejérvári szintársulat állandóan mankóra szorult s még így se boldogult. Turolla félig telt ház előtt tartotta hangversenyét, kedden pedig Pálfi György sem tudott publikumot teremteni, jóllehet — legalább a színpad szerint — ő is „elsőrendű művésze“ a nemzeti színháznak. A ki hiszi, ám higgye; mi bizony nem tartjuk annak, legalább a színpad kerület, „Vasgyáros“ban nem mutatkozott valami nagy tragikus művésznek. Fölötte áll ugyan társulatunk tagjainak, de hatást inkább elegáns, méltóságos megjelenésével, lágy hangjával, mint művészi játékaival kelt. Derblay szerepében legsikerültebb résznek a sértett önértet, a megcsalt szív megnyilatkozása volt. Jól játszottak még kivül Mezei (gazdag gyáros), Gyurman A. (Claire) és Pálfi Vilma (Athenais). (k.)

— **Jutalomjáték.** Szilágyi Aladárnak, a társulat fiatal törekvő tagjának ma este lesz jutalomjátéka, mely alkalommal színpad kerület: „Két huszár, egy bakancsos“ hatásos népszínmű. Melegen ajánljuk a közönség pártfogásába a jutalmazandót.

— **Keresztény elbeszélő könyvtár.** A hitetlen és erkölcsrontó irodalmi termékek rossz hatásainak ellensúlyozására új vállalat indult meg „Keresztény elbeszélő könyvtár“ címen. Célja keresztény szellemű és erkölcsnemesítő elbeszéléseket és regényeket kiadni. — Az első szám már sajtó alatt van. Címe: „Beatus barlangja“. A legkedveltebb német írók egyike írta. Nincs benne hitbeli dologról szó, de vallásos szellem lengi át. Igen érdekes és vonzó. Erkölcsnemesítő hatása, különösen az érettebb ifjuságra, el nem maradhat. A magyar kiadás ára 40 kr. Terjedelme az eredetiben 552 lap. A mű megjelenik április hó közepén. Az előfizetések március végéig e címre küldendők: Tiszt. Sztröiny Antal urnak Budapest I. vár, honvédelmi minisztérium.

— **„Mindszenty Gedeon élete és költészete.“** E cím alatt fog megjelenni Violet Gyula Kassa-egyházmegyei papnak egy igen érdekesnek ígérkező munkája, a mely meg egyrészt vallásos költészetünk kimagasló alakját. Mindszenty Gedeont megismerteti az olvasóval, másrészt költészetével behatóan foglalkozik s ennek kapcsán jellemzi az egész kort, melyben vallásos költészetünk eme remekei megszülettek. Fontos munka ez iradalmunkban, a mennyiben vallásos költészetünk eddig épen nem talált hivatott munkásra. Ajánljuk tehát ezt 10—12 ivnyi terjedelmű művet, melynek ára füze 1 frt, összes kötésben 2 frt. A pénz szerző címére Tarcalba (Zemplén.) küldendő.

— **Irodalmi értesítés.** Az egri érseki lyceumi nyomda raktárában oly jeles művek hevernek, melyek valóban méltók arra, hogy minél nagyobb számban kerüljenek a közönség kezébe. A csekély keresletnek oka valószínűleg abban rejlik, hogy papságunk a jelenlegi súlyos anyagi viszonyok között csak nagyritkán van abban a helyzetben, hogy közpénzért rendelhetné meg a jeleseknek elismert műveket is. Egyrészt ez a sajnálatra méltó körülmény teremtette meg a könyveknek erga sacra címen való kérését s küldését. Babik József egri tanító-képző tanár, hogy több jeles műnek közhasznú s üdvös elterjedését előmozdítsa, készséggel vállalkozik arra, hogy az alább jelzett műveknek megszerzését a ft. papság részére erga sacra persolvenda lehetővé tegye. Megjegyzendő 1. hogy a megrendelt művek bérmentesítve küldetnek; 2. a sacrumok végzéséről hiteles bizonyítványt kértik.

Megrendelhetők ily föltételek mellett általa a következő művek:

1. Szentiványi Szakaszok, melyek az anyaszentgyűlés köz-istenülszétélen olvastatnak. 4-rét 407 l. Füze 1 frt. (Kisebb iskolai kiadásban, féléves-kötésben 25 kr.)
2. Mindszenty Gedeon: Ünnepi és alkalmi egyházi Beszéd. Függelékül hat Mária-beszéddel N. 8-r. 472 l. Füze 3 frt.
3. Katinszky Gyula: Nagybáti és májusi Beszéd. 8-r. 227 l. Füze 50 kr.
4. Rosztóczy Imre: Vasárnap és ünnepi egyházi beszéd. Kézi könyvvél a falusi nép lelki szükségéhez alkalmazva. I. évf. 1867. — II. évf. 1868. — III. évf. 1870. — IV. évf. 1871. — V. évf. 1880. Egy-egy évfolyam füze 2 frt.
5. Kolozsvári Sándor még eddig ki nem adott egyházi beszédei. 8-r. 497 l. Füze 2 frt.
6. Tarkányi Béla: Kath. egyházi Énektár. 4-r. 524 l. Füze 5 frt.
7. Emlékkönyv Bartokovics Béla, egri érsek aranyemlékének ünnepére. N. 4-r. 322 l. Füze 2 frt.
8. Methodus infirmos providendi Vásznonban 60 kr.
9. Tarkányi Béla: Szomornak vizsgálatja. Imádságos és énekes könyv a hétfájaldalma Szűzanya tiszteltetére. Papirkötésben 80 kr.

10. Zádori János: Úti Vázlatok Olaszország-ból, N. 4-r. 120 lap. Füze 50 kr.
11. Árpád házi sz. Erzsébet élete. Irta Stolz Alán, 12-r. 408 l. Füze 1 frt.
12. Egri Népkönyv. Szerk. Mindszenty Gedeon 3. 4. füzet 20—20 kr. — 40 kr.
13. Pájer Antal. Orgona-Virágok K. 8-r. 172 l. Füze 1 frt.
14. Belky József: A fekete emberek (A papok). Füze 40 kr.
15. Orosz Ádám: Ida vagy a pusztai sir. Beszély ige nélkül. Füze 20 kr.
16. Orosz Ádám: Örvöltoztat. Lant: 12-r. 370 l. Füze 1 frt.
17. Orosz Ádám: Öröm- s buhangok a multból. K. 8-r. 44 l. 20 kr.

Közgazdaság.

— **Szocialistáink.** Budapestén a „magyar szocialisták“ befejezték szervezkedésüket a belügyminisztérium által nyakra-főre jóváhagyott alapszabályok alapján és értelmében. Ezek az alapszabályok a munkások szakegyleteire, a szocializmus apró érdeire és apró táboraira vonatkoznak. A szakegyletek célja akként van az alapszabályokban feltüntetve: Cél: tagok szellemi és anyagi érdekeinek megóvása és fejlesztése. — Fölöletet átolvasásra nem igen találni ebben kivételt, de alapos megbíralás mellett reá lehet jönni, hogy az anyagi érdekek megóvása és fejlesztése nem egyedül erkölcsi, hanem gazdasági cél is és így talán azok inkább a szövetkezetek körébe tartoznának mintsem az egyesületi jogba. De ez most már meddő vita volna. Elég az hozzá, hogy a „szakegyletek“ minden egyes iparág segedéire és munkásaira mégis fel vannak állítva, működnek és követelik, hogy az iparosok is ismerjék el a „szakszervekedést“, melyet a belügyminiszter jóváhagyott. De mi ez a szakszervekedés? Semmi más, mint az, hogy a segedék öhajják gyakorolni az egyes iparos műhelye, ipartelepe telet a felügyeletet. Ők akarják megállapítani a munkaidőt stb. Csak egy baja van a „szakszervekedésnek“ nálunk: nincsen vezér, jó vezér! Az itteni vezérek és vezéreszkék drágák, sok pénzbe kerülnek és mégsem akcióképesek. Kelltet tehát külföldről vezért hozni! De ez sem vált be. A magyarnak, ha szocialista is, nem igen kell a bécsi német vezérül. Minő szerencse a mi kormányzatunkra és közigazgatásunkra nézve, hogy tényleg nincs alkalmas, tekintélyes szocialista vezér, magyar vezér! Hol lennének mi akkor? Most még csak az apró csatározás, a részletes sztrájk fog megkezdődni, melylyel csak az egyes műhelyeket vagy ipartelepeket helyezik „zárlat“ alá. De jöhet más is. Jó lesz készen lenni és illő figyelemmel kísérni a miniszteri engedélyezéssel működő „szakszervekedés“ folyamatát. (á.)

— **Az a híres törvény.** Bágyonban a nép határozatlan vonakodik a mezőrend-örsei törvény szövegétől. A törvényt azonban április 4-én mégis végre fogják hajtani s akkorra Nagy-Szebenből katonaságot rendeltek ki Bágyonba.

— **A balatoni halászi társulat** e hó 1-én tartotta Keszthelyen rendes évi közgyűlést Széchenyi Imre gróf elnökelete alatt, melyen a nagy forgalmi akadályok dacára a tagok szép számban jelentek meg. A társulat 1 és fél millió süllokrát helyezett el a Balatonban. Ugy ezek, valamint az 1893-ban elhelyezett 1 millió ikra, már is

látható eredmény: mutat, az apró süllo számosabban jelentkezett, mint ezelőtti években. Ez évben 2 millió ikrát helyeznek kosarakban ismét a Balatonba. Süllo és pontyfiásító tavakból nagy mennyiségű porontyokkal látják el a balatont, pótolandó az év folyamán kifogott mennyiséget, a mely a bérlők kimutatása szerint 4300 métermázsára rug; tehát szembeállítva az 1893. év eredményével, 70 százalékkal több hal lett kihalászva 1894-ben, mint 1893-ban, ez is bizonyosság a társulat eredményes működése mellett. Nagyszabású vállalatot kíván létesíteni a társulat. A halászatot házilag fogja kezelni; két gőzhajót szerez be, melyek a hálózásáért eddig használt emberi erő helyett fognak használni a halászatnál. Ez az első ilyen vállalat lesz a kontinensen. A tervezetet egy bizott dolgozza ki és azt egy, még ez évben tartandó rendkívüli közgyűlésen fogják tárgyalni.

— **Aranyvilág.** Soha annyi aranyat nem termelt még a föld, mint mostanában. E század elején 1840-ig 40—70 millió frank értékű aranyat termeltek; 1840—1850-ig pedig 190 millió frank értékre emelkedett az évi aranytermelés; 1850-től 1860-ig már 680—700 millió frank értékű évi aranytermeléssel elérte tetőpontját az aranytermelés; 1884-ben visszahanyatlott 500 millió frank értékre, de 1885-től azután föllendült újból, annyira, hogy 1893-ban már 805 millió frank (365 millió forint) értékű aranyat termeltek. Csak magában a esituaterstrand körületben 180 millió frank értékű aranyat termeltek, s ugyanott 1894-ben már 210 milliót nyertek, 1895-re pedig 250 milliót reménylenek. Hogy ha így halad tovább az aranytermelés, akkor 4—5 év múlva az egy milliárd frank (460 millió forint) értéket jóval túl fogja haladni. (á.)

— **Tőzsdeadó.** Az a fényes eredmény, melyet Németország a tőzsdeadóval elért, arra buzdította az osztrák kormányt, hogy Ausztriában is fölemelje a tőzsdeadót, még pedig oly alapon, mint azt a németek számítják el. Érdekes, hogy a német tőzsdeadó 1894. évben 12 millió márkát eredményezett, tehát 4 millióval többet, mint a mennyit költségvetésileg előirányoztak. Franciaország is 16 millió frankot vett be e imen! Csak minálunk nem akar a „magas” kormány a tőzsdeadóval bibelődni, pedig ugyancsak jó volna 6—8 millió forintot e révén bevenni. Mennyi jót lehetne ezen összeggel a gazdaság terén cselekedni! (á.)

— **A csáb.** Még ott hevernek a hullák a fortuna kerekai alatt és már új vadászok veszik üzőbe a szerencsét. A játék a tőzsdén megint lendül. A börze csábítja a vak szenvedélyt. Az ember ember marad, nem lehet megmenteni maga magától. A tőzsde felfordulását, melyről mi is hírt adunk, a külföldiek az ország bomlásának nézik és azt képzelik, hogy az olyan ország, melyben minden háború és minden redkivüli esemény nélkül egy fuvalomra rommá omlanak az értékek, az olyan országban nem lehet szilárdság, abban nem

lehet megbizni. Ez az ország legnagyobb vesztesége a tőzsde üzelmében: a nemzet hitelének megromlása. Most azonban, ez egyszer, velünk tart a jó szerencse. Ezek a felhők is elvonnak, mert nem dől össze az egész csábos gépezet. Megszűntek a kényszereladások, a pénzes emberek sietnek vásárolni az olcsóbb értékeket addig, míg olcsók, sok t nyerneket s egy idő múlva ennek a históriának megint az lesz a vége, hogy egy csomó „kis” ember elveszti garasait a nagyok pedig nevetnek a markukba. Ez bizony a tőzsdei csáb ökölgőzének politikája. Végre megtanulhatnák a szegény annyiszor megkoppasztottak, hogy nem jó a börzei nagy urakkal egy tából cseresznyét enni. Ne vágyakozzanak a börzének cifra életére, elégedjenek meg a maguk egyszerű, de tisztos sorsával! — De hát ki hallgatna a kuklivé predikációira? Ugye? (á.)

— **A répa-árak leszállítása.** A sopronmegyei gazdakörökben nagyfokú lehangoltságot idézett elő a megyebeli cukorgyárak azon terve, mely szerint a répa árát már legközelebb tetemes százzalékkal le fogják szállítani. Eddig a termelők a répa métermázsájáért 95 krt és 45 százalék répaszeletet kaptak, a terv megvalósítása esetén azonban csak 72 krt és 25 százalék répaszeletet kapnak; az áreszkökenés tehát 24 százalékra fog rugni. Hogy a gyárak ezen intézkedése mily horderővel bír, az pár számadatból világosan kitűnik: Sopronmegyében a múlt évben 17.813 katasztrális holdon termeltek cukorrépat; egy holdon átlag 14.652 mm., összesen pedig 2.609.988 mm. répa termelt, mely után 95 krral 2.479.488 frt 60 kr. fizetett ki. Ha már most a 24 százalékos áreszkökenés beáll, a répa után a legközelebbi évben a gyárak 595.077 frt 74 krral kevesebbet fognak kifizetni. Ha tehát ezen összegből 100.000 frtot a gyárak révén, melyek maguk is nagymennyiségű répat termelnek, leszámitunk, a megyebeli répatermelők évi vesztesége még mindig félmilliót tesz. A gazdák lehangoltsága e szerint nagyon indokolt.

— **Székesfejvári piaci árak.** 1895. március 6-án:

Gabona: buza 6.—6.20, rozs 5.10—5.20, árpa 6.10—6.20, zab 5.50—5.60, kukorica 5.80—6.—, bab 8.50—8.60 frt métermázsánként.

Hízott sertés: könnyű 27—29, nehéz 32—33 kr. klg. eleven súly szerint.

ALCSUTHON

a főhercegi udvari kertészetben kaphatók parkok és sétányok létesítésére alkalmas

disz-fák és disz-cserjék.

Továbbá mindennemű gyümölcsfák és gyümölcs-cserjék, rózsák stb.

Árjegyzékeket

megkeresésre ingyen és bérmentve küld a főhercegi udvari kertészet

ALCSUTHON. (Fejérmegye).

HIRDETÉSEK

a „FEJERMEGYEI NAPLÓ” részére felvételnek

Marián György könyvnyomdájában

SZÉKESFEJÉRVÁR, SZT-ISTVÁN-TÉR 1. SZÁM,

hol mindennemű nyomdai munkák olcsón készíttetnek.

Nyomatott Marián György könyv- és műnyomdájában Székesfejvárott.

FEKETE A.

férfi szabó

Székes-Fehérvárott.

Alulírott bátorkodom a n. é. közönség b. figyelmét

Iskola-utca 1. szám (tejes-köz sarak)

Flökner Péter-féle házbán levő

férfi szabó üzletemre

tisztelettel felhívni.

Több évi szakképzettségem és a szabásban való jártasságom remélni engedik, hogy a szakmámba vágó bármilyen igényeknek megfelelőleg, — egyszersmind jelenleg azon helyzetbe jutottam, hogy úgy belföldi valamint

francia-, brünni- s angol-gyártmányú kelmekékből

rendkívül jutányos áron

képes vagyok a legszolidabb kiszolgálást nyújtani s főtrekvésem leendő, hogy a n. é. közönség teljes bizalmát kiérdemeljem.

Szövetmintákat választás után, kívánatra egész végben is megmutatom.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesíttetnek.

A n. é. közönség nagyrabecsült, illetve további pártfogását kérve s magamat az ügy jóindulatába ajánlva, vagyok kész szolgálja

FEKETE A.,

férfi-szabó.

Ügynökök

kerestetnek

magas jutalék mellett

ugyszintén

az üzleti forgalom szerint

bizonyos havi fizetésre

is felvétetnek

Goldschmied Emil

ablakredőny-, zsalu- és rouleaux-gyárában

Prága—Bubna.

Ausztriai Magyarországon legnagyobb üzlet e szakmában.

Kiutaltatva: 30 arany, ezüst és állami éremmel.